

A Vende A. által említett többi Béla-várhegyi lelet jelenléte esetleg lehetővé tette volna a pengedarab és a pajzsdudor pontosabb kronológiai meghatározását s annak eldöntését, hogy mely nép hagyatékába tartoznak. Sajnos minden fáradozásom ellenére sem tudtam ezek nyomára bukkanni. Így egy a Béla-Várhegyen megejtendő jövőbeni részletes ásatás fogja csak végérvényesen tisztázni¹⁶ ezt a kérdést, s eldönteni, hogy meghatározásom mennyire pontos és feltevésem milyen mértékben közelíti meg a valóságot.

Kovács Sándor

Irodalom

Török Gyula, Adatok a magyarországi vandál kérdéshez. Angaben zur ungarländischen Wandalenfrage: Dolgozatok, 9–10. 1933–1934, 190–205. l. (7. sz. Béla (Szatmár vm). – *Martin Jahn*, Der Reitersporn, seine Entstehung und früheste Entwicklung: Mannus-Bibliothek, 21, Leipzig 1921, S. 122 (Béla, Kom. Szatmár: 1 Knopfsporn, 1 Stangenschildbuckel, 2 Lanzenspitzen, 1 Fibel mit umgeschlagenem Fuss). – *C. Diclescu*, Die Wandalen und die Goten in Ungarn und Rumänien: Mannus Bibliothek, 34. 1923, S. 6. – *Mannus*, XVI. 1924, S. 162. – *Dolgozatok*, 12. 1936, 147. l., 78. j., 151. l. 2. kép. – *L. Schmidt*, Geschichte der deutschen Stämme bis zum Ausgang der Völkerwanderung. Die Ostgermanen. München 1941. – *J. Martin*, Die Wandalen: Reinerth, Vorgeschichte der deutschen Stämme. Leipzig 1940, 943–1032. – *Fettich, N.*, Der Schildbuckel von Herpály: Acta Arch. 1930, 221–262. – *Richthofen B.*, Néhány III. századbéli vandál lelet Szabolcs vármegyéből. – Einige wandalische Fundstücke des 3. Jahrhunderts n. Chr. aus dem Kom. Szabolcs: AÉ., 1930, 238–240, 314–316. – *Bevinger, E.*: Der Wandalenfund von Czeke – Cejkov: Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien, 1931, 183–224. – *Bevinger E.*, Quadische und wandalische Kulturbeziehungen: MAG, 1932, 78–101. – *Horedt, K.*, Einige Knopfsporen aus Siebenbürgen: Horedt, Untersuchungen zur Frühgeschichte Siebenbürgens. Bukarest 1958, 36–48.

AUFZEICHNUNGEN ÜBER DIE FUNDSTÜCKE AUS BÉLA-VÁRHEGY

Aus der Gemeinde Béla-Várhegy (im ehemaligen Komitat Szatmár – Rumänien – gelangten einige, zeitlich verschiedene Antiquitäten aus mehreren Ausgrabungen ins Komitatsmuseum von Nagykaroly. Von diesen sind ein Schwertbruchstück und ein Schildbuckel im Provinzmuseum von Nagybánya aufzufinden.

Diese archäologischen Denkmäler erwiesen sich als Reliquien der Wandalen aus dem III. Jh. Die Beschreibung dieser Gegenstände wird hier veröffentlicht.

S. Kovács

¹⁶ Az eddigi ásatások nem járultak hozzá a két lelet hovatarozásának tisztázásához s nem mozdították elő V. Párvan feltevéseinek igazolását sem arra vonatkozóan, hogy itt dák vár lett volna.

